Hukuk Bölümü 2006/322 E. , 2007/48 K.

- 2918 SAYILI KARAYOLLARI TRAFIK KANUNU'NUN 36. MADDESI HK
  - KARAYOLLARI TRAFİK KANUNU (2918) Madde 36

"İçtihat Metni"

Davacı : E. Turizm Tic. ve San. A.Ş.(E. Turizm Tic. ve San. Ltd.Şti.)

Vekili : Av. N.Ö.

Davalı : Kocaeli Valiliği

O L A Y : Davacı vekili, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 36. maddesine aykırılık nedeniyle, trafik zabıtasınca düzenlenen ve para cezası içeren18.8.2005 tarihli, 712982 sayılı trafik ceza tutanağının iptali istemiyle adli yargı yerinde itirazda bulunmuştur.

KARAMÜRSEL SULH CEZA MAHKEMESİ;15.9.2005gün ve E:2005/129 Değ-iş,K:2005/137 Değ-iş sayı ile, her ne kadar muteriz hakkında düzenlenen trafik suç tutanağına karşı Mahkemelerine itiraz dilekçesi verilmiş ise de, 2918 sayılı Kanun'un 115. maddesinin son fıkrası hükmü uyarınca 116. maddede öngörülen itiraza ilişkin hükümler saklı kalmak kaydıyla 116. maddede sayılan ve tescil plakasına düzenlenen ceza tutanakları dışındaki suçlardan dolayı ceza tutanaklarıyla belirlenen idari para cezalarının kesin olup, itiraz yoluyla incelenemeyeceğinin hükme bağlandığı, itiraza konu dava 2918 sayılı Kanun'un değişik ek-2 maddesi uyarınca trafik zabıtasınca düzenlenen para cezasına ilişkin trafik ceza tutanağının iptali isteminden ibaret olduğu, idarenin organları ile idari usullere göre uygulanması ve idare hukukunun bir müeyyidesi olması nedeniyle idari eylem niteliğini taşıyan ve bu yönüyle adli cezalardan ayrılan idari cezaların yargısal denetiminde kural olarak idari yargı yerlerinin görevli bulunduğu, 2918 sayılı Yasa'ya 4199 sayılı Yasa'yla eklenen ek-2 maddesindeki para cezasının idari para cezası kapsamında bulunması, Yasaya idari cezalarla ilgili davalarda "116. maddesindeki itiraz yolu hariç" görevli yargı yerini açıkça belli eden bir hükme yer verilmemesi, Yasada gösterilen adli cezalara hükmetmekle görevli mahkemeye işaret eden 112. maddeye de herhangi bir atıfta bulunulmamış olması karşısında ve göreve ilişkin genel kurala göre dava konusu olaya konu edilen itiraza ilişkin davanın idari yargı yerinde çözülmesinin icap ettiği gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş; bu karar, karara itiraz edilmeyerek kesinleşmiştir.

Davacı vekili, aynı istemle, bu kez, idari yargı yerinde dava açmıştır.

KOCAELİ İDARE MAHKEMESİ;16.6.2006gün ve E:2005/1617, K:2006/1131 sayı ile, davanın, davacıya 2918 sayılı Yasa'nın 36. maddesi uyarınca, idari para cezası verilmesine ilişkin Karamürsel Emniyet Müdürlüğü'nün18.8.2005tarih ve 2005/712982 sayılı kararının iptali istemiyle açıldığı,1.6.2005tarihinde yürürlüğe giren 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 1, 2, 3, 16, 27, geçici 2, geçici 3. ve ek 1. maddelerinden söz ederek, Vergi Usul Kanunu'nda vergi mahkemelerinin görevine ilişkin hükümlerin dışındaki diğer kanunlarda öngörülen tüm idari para cezaları hakkında bu Kanunun genel hükümleri kısmında yer alan başvuru yolunun düzenlendiği ve 27. maddesinin uygulanacağının anlaşıldığı, dolayısıyla, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun yürürlüğe girdiği1.6.2005tarihinden sonra tesis edilen idari para cezası verilmesine ilişkin işlemlere karşı yetkili sulh ceza mahkemelerinde dava açılması gerektiği, dava dosyasının incelenmesinden, davacıya 2918 sayılı Yasa'nın 36. maddesi uyarınca, idari para cezası verilmesine ilişkin Karamürsel Emniyet Müdürlüğü'nün18.8.2005tarih ve 2005/712982 sayılı kararının iptali istemiyle dava açıldığının anlaşıldığı, bu durumda 2918 sayılı Karayolları Trafik Yasası'nın ilgili maddelerinin ihlalinin kabahat tanımı içinde yer aldığı, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 3.maddesinde, bu kanunun genel hükümlerinin diğer kanunlardaki kabahatler hakkında uygulanacağı, kanunun genel hükümleri kısmında yer alan 27.maddesinde, idari para cezasına karşı sulh ceza mahkemesine başvurulacağının açıkça belirtildiği dikkate alındığında, dava konusu uyuşmazlığın çözümünün idari yargının görev alanına girmediği gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş; bu karar, karara itiraz edilmeyerek kesinleşmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Ahmet AKYALÇIN'ın Başkanlığında, Üyeler: M. Lütfü ÜÇKARDEŞLER, Coşkun ÖZTÜRK, Serap AKSOYLU, Esen EROL, Abdullah ARSLAN ve Levent ÖZÇELİK'in katılımlarıyla yapılan 02.04.2007 günlü toplantısında;

I-İLK İNCELEME : Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre;

Uyuşmazlık Mahkemesi Genel Kurulu'nun11.7.1988günlü, E:1988/1, K:1988/1 sayılı İlke Kararında, "2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun bütünüyle incelenip değerlendirilmesinden, bu Kanunun uygulanması yönünden 2 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan, 'ceza uyuşmazlıkları' ibaresinden, savcının ya da şahsi davacının talebi ile başlayan yargılaması sonunda sanığın mahkumiyetine ya da beraatine hükmedilebilecek davalarda, askeri ve adli ceza mahkemeleri arasında çıkan görev ve hüküm uyuşmazlıklarının anlaşılması, bunun dışında kalan tüm görev uyuşmazlıklarının 'hukuk uyuşmazlığı' sayılması gerektiği sonucuna varılmaktadır. Uygulanması idari organlara bırakılan cezalar, adli nitelikte olmadığından, bunlar hakkında yapılan itirazlar ya da açılan davalar 'ceza davası' olarak nitelendirilemezler. İdari niteliklerinden dolayı bu davalara ilişkin görev ve hüküm uyuşmazlıklarının Uyuşmazlık Mahkemesinin Hukuk Bölümünde incelenip çözümlenmesi gerektiği…"açıkça belirtilmiştir. Bu durum göz önüne alındığında, olay bölümünde yazılı başvuru konusu görev uyuşmazlığının Hukuk Bölümünde incelenmesi gerektiği kuşkusuzdur.

Adli ve idari yargı yerleri arasında anılan Yasanın 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, idari yargı dosyasının 15. maddede belirtilen yönteme uygun olarak davacı vekilinin istemi üzerine son görevsizlik kararını veren Mahkemece Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oybirliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ : Raportör-Hakim Nurdane TOPUZ'un, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Ayla SONGÖR ile Danıştay Savcısı Gülen AYDINOĞLU'nun, davada adli yargının görevli olduğu yolundaki yazılı ve sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, 2918 sayılı Yasa'nın 36. maddesine aykırılık nedeniyle, trafik zabıtasınca düzenlenen para cezasına ilişkin ceza tutanağının(tutanakta "kullandırmak" ibaresi kullanılmış ve ceza tutanağı düzenlendikten bir gün sonra,19.8.2005tarihinde davacı vekiline tebliğ edilmiştir) iptali istemiyle açılmıştır.

13.10.1983tarih ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun "Amaç" başlıklı 1. maddesinde, "Bu kanunun amacı, karayollarında, can ve mal güvenliği yönünden trafik düzenini sağlamak ve trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri belirlemektir" denilmiş; 36. maddesinde, sürücü belgesi alma zorunluluğu ve sürücü belgesi sahibi olmadan trafiğe çıkanlara uygulanacak müeyyideler düzenlenmiş, maddenin devamında, sürücü aynı zamanda araç sahibi değilse, ayrıca tescil plakasına da aynı miktar için ceza tutanağı düzenleneceği belirtilmiştir.

Uyuşmazlık Mahkemesi, 2918 sayılı Yasa'nın 116. maddesi kapsamında araç tescil plakasına göre düzenlenenler dışında trafik zabıtasınca uygulanan idari para cezalarına karşı açılan davaları; bu uygulamanın idari ceza kapsamında bulunması; Yasada idari cezalarla ilgili davalarda (116. maddedeki itiraz yolu hariç) görevli yargı yerini açıkça belli eden bir hükme yer verilmemesi; bu Yasada gösterilen adli cezalara hükmetmekle görevli mahkemeye işaret eden 112. maddeye de herhangi bir atıfta bulunulmamış olması karşısında ve göreve ilişkin genel ilkelere göre idari yargının görev alanında görmüştür.

1.6.2005tarihinde 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun yürürlüğe girmesi üzerine Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nce, sözü edilen Kanunun diğer kanunlarda düzenlenen idari yaptırımlar ile bunlara karşı yapılacak itirazlara ilişkin görev hükümleri üzerindeki etkisinin incelenmesi sonucunda: diğer kanunlarda düzenlenen idari yaptırımın, dayanağı olan yasanın amacı dikkate alınarak; Kabahatler Kanunu'nun 1., 2., 16. ve 19. maddelerinde belirtilen koşulları taşıması, 27. maddenin (1) numaralı bendinde belirtilen idari yaptırımlardan olması halinde, idari para cezaları ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin olanlarına karşı1.6.2005tarihinden sonra yapılacak itirazlarda sulh ceza mahkemelerinin genel görevli kılındığına ve bu nedenle doğan görev uyuşmazlıklarında adli yargı yerinin görevli bulunduğuna karar verilmiştir.

Daha sonra, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun "Genel kanun niteliği" başlıklı 3. maddesi, Anayasa Mahkemesi'nin1.3.2006gün ve E:2005/108, K:2006/35 sayılı kararıyla iptal edilmiş ve gerekçeli kararı22.7.2006gün ve 26236 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmış ve iptal hükmünün, kararın Resmi Gazetede yayımlanmasından başlayarak altı ay sonra yürürlüğe girmesine karar verilmiş; yasama organı tarafından iptal hükmü doğrultusunda yasal düzenleme yapılmaması sürecinde, anılan madde hükmünün yürürlükte bulunduğu düşüncesiyle, aynı doğrultuda karar verilmeye devam edilmiş; yasama organı tarafından, Anayasa Mahkemesi'nce verilen altı aylık süre içinde iptal hükmü doğrultusunda yasal düzenleme yapılması halinde ise, işaret edilen yargı yerinin yeni düzenlemenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren görevli olacağı belirtilmiştir.

Son olarak, 30.3.2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 3. maddesini değiştiren6.12.2006günlü, 5560 sayılı Yasa'nın 31. maddesinde " (1) Bu Kanunun;

a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır." denilmiştir.

19.12.2006tarihinde yürürlüğe giren bu düzenlemeye göre, Kabahatler Kanunu'nun; idarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir yasayla kabul edilen görev kurallarının, geçmişe de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir yasa ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni yasaya göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekeceği; ancak, yeni yasadaki görev kuralının, değişikliğin yürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkeme, artık görevsizlik kararı veremeyip (yeni kanuna göre görevli hale geldiği için) davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

İncelenen uyuşmazlıkta, öngörülen trafik para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nda da bu para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği anlaşılmıştır.

Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesinde belirtildiği üzere, idarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı nedeniyle, görevli mahkemenin belirlenmesinde 5326 sayılı Kanun hükümleri dikkate alınacağından, idari para cezasına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanun'un 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, Sulh Ceza Mahkemesince verilen görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

SONUÇ : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Karamürsel Sulh Ceza Mahkemesi'nce verilen 15.9.2005 gün ve E:2005/129 Değ-iş,K:2005/137 Değ-iş sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 02.04.2007 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.